

Innanför

En filmhandledning från Svenska Filminstitutet

Bild: Angela Bravo

Rek för åk 9- gymnasiet

Dokumentären [Innanför](#) handlar om hur det är att växa upp med en förälder i fängelse och vad det gör med barnen. Angela Bravo skildrar sin uppväxt med en livstidsdömd pappa med hjälp av intervjuer med sin pappa, sina systrars återblickar samt iscensatta sekvenser som beskriver upplevelsen av stängda utrymmen.

Det är en film om att bära någon annans skam, om de praktiska och känslomässiga svårigheterna i att kommunicera med en fängslad förälder, om kollektiv bestraffning och det utanförskap det medför i det dagliga livet.

Filmen och läroplanen

För grundskolan

Dokumentären *Innanför* ger möjlighet att uppfylla grundskolans läroplansmål för samhällskunskap genom att den ger eleverna kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. I diskussionen efteråt får eleverna även öva på att uttrycka och pröva sina ställningstaganden i möten med andra uppfattningar, därigenom uppfylls ämnets mål att eleverna ska stimuleras att engagera sig och delta i ett öppet meningsutbyte om samhällsfrågor.

För gymnasieskolan

Filmen kan användas som fördjupning i samband med samhällskunskapsundervisningens centrala innehåll: De mänskliga rättigheterna i förhållande till stat och individ, grupper och individers identitet, relationer och sociala livsvillkor, gemenskap och utanförskap. Filmen ger eleverna förutsättningar att se det svenska rättssamhället ur ett nytt perspektiv och hjälpa dem utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor. Allt enligt ämnets centrala innehåll.

Dokumentären bidrar med nya tolkningar och perspektiv på de individuella och de kollektiva rättigheterna och uppfyller därmed vissa av kraven på undervisningen i ämnet. Den kan även användas i den tematiska fördjupningen i samhällsfrågor i gymnasiet år 2. I övrigt kan filmen ses och undersökas ur perspektivet dokumentärt berättande i kurserna film- och tv-produktion 1 och 2.

Handling

Filmen inleds i ett mörkt rum där en kvinna rör sig oroligt fram och tillbaka. Vi får se bilder på en far och en dotter. Kvinnan i rummet är filmens regissör, Angela Bravo. Via klipp och stillbilder får vi veta att pappan, José Bravo, varit politisk fånge i Chile och att han flytt till Sverige, där Angela växer upp tillsammans med honom. Han bildar familj och hon får många nya syskon; ett fotbollslag, som hon själv beskriver det. Men så döms pappan till fängelse på livstid, ett straff utan tidsbestämning, och allt förändras. Fängelset blir ett andra hem för Angela och hennes syskon eftersom deras pappa inte får några permissioner de första nio åren.

Vi får möta José i intervjuer på svenska och spanska och får följa med Angela på återbesök på säkerhetsfängelset Hall, där han var intagen största delen av hennes barndom. I filmklipp från olika tidpunkter får vi vara med vid möten mellan Angela och hennes pappa.

Bild: Angela Bravo

Bild: Angela Bravo

Angela berättar att hon filmade deras möten redan långt innan hon bestämde sig för att göra en dokumentär, enbart för sin egen skull. Filmen växlar mellan dessa filmer, gamla familjefoton, intervjuer med pappan och hennes sysstrar liksom iscensatta scener från det mörka rummet från filmens inledning, där fängelsecellens storlek markerats med krita på golvet.

I återkommande intervjuer berättar Angelas sysstrar Maryam och Jamila Bravo om vad kollektiv bestraffning egentligen innebär. Om hur det var att bli inlåst i den lägenhet som var avsedd för besök och om rädslan att det skulle börja brinna. I en av filmens scener besöker hon lägenheten på nytt. Det ligger smulor på köksbordet. Angela berättar om hur smutsigt det var när hon besökte lägenheten som barn och att de alltid inledde besöket med att städa. Det är samma sak nu.

Vi får veta att Angela slutade att besöka fängelset när José efter många år beviljades permissioner. I och med att han förflyttades från säkerhetsfängelset och fick vara på mer öppna anstalter började han också alltmer att likna sig själv igen. Utöver att starta olika initiativ i fängelset publicerade han en bok.

För Angelas sysstrar fortsatte dock hemlighetsmakeriet. Jamila berättar om pappans frånvaro, om hur helger och semestrar firades i slutna miljöer och inte kunde delas med kamrater och lärare. ”Jag ville inte att folk skulle tycka synd om mig eller min familj”, säger hon och beskriver att hon inte bara kände sig övergiven av pappan och omgivningen, utan även av samhället. Ingen frågade någonsin hur hon hade det eller hur det var att leva med en inlåst pappa. Maryam berättar hur hon höll upp en fasad av lögn mot omvärlden för att slippa få frågor om vad hennes pappa gjort. Slippa förklara för människor som ändå inte skulle förstå, slippa skammen.

I slutet av filmen åker Angela och José tillbaka till Hall och tittar på fängelset utifrån. José beskriver en känsla av frihet, obegriplig för den som inte en gång varit fånge. Och så sorgen över alla förlorade år. Tillsammans ser de tillbaka på det som var, far och dotter.

Individen och samhället

I filmen möter vi Angelas pappas advokat, Jonas Tamm, som berättar om arbetet för att få straffet tidsbestämt, och att de väntar på svar. Tidigare ansökningar har alla fått avslag. Klippen från Angelas återbesök på säkerhetsanstalten Hall visar hur Angela bara tillåts filma på speciellt utvalda platser. Begränsningarna redovisas i filmen. Vi får se hur hon gång på gång måste sluta filma efter tillsägelse från fängelsets personal. Det ger en tydlig bild av fängelsestraffets funktion. Vad det betyder att befinna sig på insidan, utan frihet.

Bild: Angela Bravo

Angelas pappa har dömts till livstid som är ett icke-tidsbestämt straff. Be eleverna ta reda på svaret till följande frågor:

- Vad innebär ett långt fängelsestraff i Sverige, för den som är dömd?
- På vilket sätt påverkar ett fängelsestraff den dömd, hur begränsas hen?
- Vad får hen göra?
- Vad får hen läsa, se, lyssna på?
- Vem får hen träffa? Hur ofta?
- Vad har en intagen fånge för möjlighet att vistas utomhus?
- Vad har en intagen fånge för möjlighet att kommunicera med omvärlden?
- Vilka möjligheter finns det till rehabilitering? Vilka av samhällets funktioner blir den intagne utestängd från? Vad innebär det att bli frångången sin frihet och identitet?

Angela och hennes syskon bär på en tung hemlighet. Ett brott har begåtts och en brottsling döms. Låt klassen diskutera följande frågor i mindre grupper.

- Vad handlar filmen om?
- Hur påverkar ett livstids straff på obestämd tid Angelas och hennes syskons liv?
- På vilket sätt umgicks Angela med sin pappa de första tio åren han satt i fängelse?
- Varför tror du pappan ville byta kläder när barnen kom på besök de första gångerna?
- Beskriv platsen där de fick träffas.
- Väcker filmen några nya tankar om frihetsberövande hos dig? Vilka?

Identitet, relationer och sociala livsvillkor

I filmen beskriver Angela och hennes pappa fängelsevistelsens konsekvenser. Att inte kunna träffa sina älskade i frihet. Att vara tvungen att förhålla sig till extrema begränsningar i tid och rum. Att växa upp med en pappa som både är närvarande och frånvarande.

Dokumentären *Innanför* blir Angelas sätt att bli frigiven och kunna komma ut och stryka bort skammen och tysnaden som det innebär att växa upp med en förälder i fängelse. I slutscenen suddar hon ut de linjer som markerat cellens storlek, linjer som följt henne undermedvetet.

Diskutera följande frågor i helklass eller mindre grupper:

Vi får bland annat följa Angela när hon försöker få filma i fängelset som hon besökt så många gånger under sin uppväxt.

- Varför var det så svårt för Angela att få filma i fängelset tror du?

I filmen får vi se hur pappans advokat arbetar med pappans fall, trots att han redan är dömd.

- Varför? Vilket straff var Angelas pappa dömd till och vad innebär det?

I filmen berättar Angela och hennes syskon om rädslan att berätta om att pappan satt i fängelse, eftersom folk då alltid vill veta varför.

- Fick man veta vad det var för ett brott Angelas pappa hade begått?

- Var det betydelsefullt för Angela vilket brott hennes pappa hade begått, tror du?

- Om du får veta att någon blivit dömd för ett brott, vad blir du nyfiken på? Och vad tänker du om personen som dömts? Om hans partner och barn?

- Om en förälder döms för ett brott, hur påverkar det barnen?

- Vad sa Angelas syster till andra människor när de frågade om hennes pappa? Varför ville hon inte berätta sanningen, tror du?

I filmen får vi höra hur Angela och hennes syskon firade olika högtider och semester samt hur deras vardagsliv påverkades av att pappan satt i fängelse.

- Vilka områden i livet blir förändrade för ett barn om en förälder sitter i fängelse? Vad tror du?

Bild: Angela Bravo

- Vilka områden förändras i vardagen eller umgänget med den inlåsta föräldern? På vilka villkor kan man träffas, prata i telefon, mm?
- Hur påverkas skolan och skolarbetet? Umgänget med skolkamrater och kompisar?
- Semestern?
- Hur stor påverkan har föräldrars livssituation på barnens uppväxt?

Diskutera vilka andra typer av livssituationer som skulle kunna påverka familjesituationen.

Efter att han släpptes ut från fängelset utvisades José ur Sverige, vilket inte visas i dokumentären. Hans straff var alltså inte slut i och med den tid han avtjänade i fängelset. Utvisningen tilldömdes honom först senare.

- Ta reda på mer om hur utvisningsreglerna för dömda ser ut i Sverige idag.

Filmens uttryck och innehåll

Angela berättar sin historia med voice over, blandat med pappans röst, klipp och bilder från barndomen, fängelsemiljön och det mörka rummet. Där ritas hon upp måtten för pappans cell med krita på det svarta golvet, liksom de fårtbitar som utgör fängelsets rastgård. Angela och flera andra rör sig i cellerna. De går aldrig utanför linjerna.

- Hur börjar filmen?
- När förstod man vad den skulle handla om?
- Har den flera olika inledningar? Beskriv.
- Vilka symboler för instängdhet och frihet finns med i filmen?

- Vilka är filmens exempel på:

- Heminspelningar
- Arkivbilder
- Intervjuer
- Dokumentära scener

- Vad är det som skiljer dem åt?

- Vilka är huvudpersonerna i filmen?

- Hur tycker du att voice over används i den här filmen? Hur skulle filmen blivit utan voice over?

- Hur klipps bilder och intervju ihop?

- Hur löser Angela problemet med att hon inte får filma inne i fängelset? Vad iscensätter hon istället?

- Vad tror du Angela vill visa med filmsekvenserna där hon själv och de andra rör sig på begränsade utrymmen?

- Hur började Angela göra den här filmen? Vilken roll har hon själv i filmen?

- Finns det något i filmen du tycker borde gjorts annorlunda? Hur?

Tips på fördjupning

Filmer

Efterskalv (Magnus von Horn, 2015) Efter att ha avtjänat ett fängelsestraff på en ungdomsanstalt återvänder John (Ulrik Munther) till sin hemby för att börja ett nytt liv. Han flyttar hem till sin far, som har svårt att hantera skammen för sin son. För Johns brott är varken glömt eller förlåtet i byn. John känner sig övergiven av de som stått honom närmast och i takt med att hopplösheten ökar så växer också ilskan. Samma ilska som skickade honom i fängelse. Oförmögen att lämna det förflutna bakom sig tar John beslutet att konfrontera situationen en gång för alla.

Mad Dog (Mauri R Chifflet och Martin Sand, 2016) Dokumentär om Reza "Mad Dog" Madadi som dömdes till fängelse när han stod på toppen av sin karriär som framgångsrik MMA-stjärna och väntade sitt första barn efter ett uppmärksammat rån. Efter att ha fått sparken och övergivits av sina vänner bestämmer hans ig för att försöka kämpa sig tillbaka.

Länkar

Intervju med Angela Bravo

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=128&artikel=6469771>

Buff - för dig som har mamma, pappa, förälder, familjemedlem eller syskon i fängelse, häkte eller frivård.

<http://buff.nu/>

Bris

<https://www.bris.se/?pageID=573>

Svagt stöd för barn med förälder i fängelse, SVT Nyheter

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/svagt-stod-for-barn-med-foralder-i-fangelse>

Min livstid. Dokumentärserie från UR.

För Lisa, som läste sin första bok i häktet, blev läsningen en fråga om att överleva. För många av de 10 000 svenskar som varje år blir frihetsberövade spelar läsning en avgörande roll. Eftersom de inte har tillgång till telefon eller dator sker en stor del av deras kommunikation genom skrivande.

<http://urplay.se/program/193693-min-livstid-jag-laste-min-forsta-bok-i-haket>

Kriminalvårdens information:

<https://www.kriminalvarden.se/for-familj-och-vanner/>

<https://www.kriminalvarden.se/for-familj-och-vanner/till-barn-och-unga/>

<https://www.kriminalvarden.se/for-domd-eller-haktad/domd-till-fangelse/till-dig-medbarn/>

<https://www.kriminalvarden.se/fangelse-frivard-och-hakte/fangelse-foraldraskap-paanstalt/>

Produktionsuppgifter

Sverige 2016

Regi, redigering och producent: Angela Bravo

Fotograf : Karolina Pajak, Angela Bravo, Roozbeh Behtaji

Kompletterande foto: Sebastian Paez

Emil Mkrttchian, Elisabeth Marjanovic

Musik: Molly Nilsson

Produktionsbolag: Braza Film

Medverkande: José Bravo Faust, Maryam Bravo, Jamila Bravo, Angela Bravo, Jonas Tamm, m fl

Speltid 73 min

Distribution: FilmCentrum

info@filmcentrum.se

Redaktion

Text: Johanna Langhorst

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, oktober 2016

Kontakt

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Via länken www.filminstitutet.se/boka-skolbio kan du lära dig mer om hur du hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.